

בענין איזה תולדות לאו כיוצא בהן

שיעורים בב"ק פ"א שיעור 9 (ב:ג):
ט"ו כסלו ה'תשפ"ד
רינת ישראל
ר' שלמה צוקר

1. ב"ק ב: ת"ר ג' אבות... לפוטרה ברה"ר (ג:), ורש"י

2. תוספות מסכת בבא קמא דף ב עמוד ב

תנו רבנן שלשה אבות - הפסיק בברייתא זו לפרש תולדותיהן לאו כיוצא בהן דקאמר רב פפא אהייא.

3. שמות פרקים כא-כב

פרק כא

(כח) וְכִי־יִגַּח שׁוֹר אֶת־אִישׁ אוֹ אֶת־אִשָּׁה וּמַת סָקוּל וְסָקַל הַשׁוֹר וְלֹא יֹאכַל אֶת־בְּשָׂרוֹ וְבָעַל הַשׁוֹר נָקִי:

(כט) וְאִם שׁוֹר נִגַּח הוּא מִתְמַל שְׁלֹשָׁם וְהוּעֵד בְּבַעְלֵיו וְלֹא יִשְׁמְרֵנוּ וְהַמִּית אִישׁ אוֹ אִשָּׁה הַשׁוֹר יִסָּקַל וְגַם־בְּעַלְיוֹ יוּמָת:

(ל) אִם־לָפָר יוֹשֵׁת עָלָיו וְנִתְּן פְּדִיּוֹן נִפְשׁוֹ כְּכֹל אֲשֶׁר־יוֹשֵׁת עָלָיו:

(לא) אוֹ־בֵן יִגַּח אוֹ־בֵת יִגַּח כַּמִּשְׁפָּט הַזֶּה יַעֲשֶׂה לוֹ:

(לב) אִם־עֲבָד יִגַּח הַשׁוֹר אוֹ אִמָּה כֶּסֶף וְשְׁלִשִׁים שְׁקָלִים יִתֵּן לְאֲדֹנָיו וְהַשׁוֹר יִסָּקַל: o

(לג) וְכִי־יִפְתַּח אִישׁ בּוֹר אוֹ כִי־יִכְרֶה אִישׁ בֵּר וְלֹא יִכְסֶנּוּ וְנִפְל־שָׁמָּה שׁוֹר אוֹ חֲמוֹר:

(לד) בָּעַל הַבּוֹר יִשְׁלֵם כֶּסֶף יָשִׁיב לְבַעְלָיו וְהַמֵּת יִהְיֶה־לוֹ: o

(לה) וְכִי־יִגַּף שׁוֹר־אִישׁ אֶת־שׁוֹר רֵעֵהוּ וּמַת וּמָכְרוּ אֶת־הַשׁוֹר הַחַי וְחִצּוּ אֶת־כַּסְפּוֹ וְגַם אֶת־הַמֵּת יִחְצֹו:

(לו) אוֹ נוֹדַע כִּי שׁוֹר נִגַּח הוּא מִתְמַל שְׁלֹשָׁם וְלֹא יִשְׁמְרֵנוּ בְּעַלְיוֹ שְׁלֵם יִשְׁלֵם שׁוֹר תַּחַת הַשׁוֹר וְהַמֵּת יִהְיֶה־לוֹ: o...

שמות פרק כב

(ד) כִּי יִבְעַר־אִישׁ שְׂדֵה אוֹ־כֶרֶם וְשָׂלַח אֶת־בַּעִירָה בְּעִירָהּ וּבְעַר בְּשְׂדֵה אַחֵר מִיֵּטֵב שְׂדֵהוּ וּמִיֵּטֵב כְּרָמוֹ יִשְׁלֵם: o

(ה) כִּי־תִצֵּא אִשׁ וּמִצָּאָה קִצִּים וְנֹאכַל גְּדִישׁ אוֹ הַקֶּמֶה אוֹ הַשְּׂדֵה שְׁלֵם יִשְׁלֵם הַמִּבְעֵר אֶת־הַבְּעֵרָה: o

(א) ונחמנו ד: ערפין ד: מיה: (ב) ונחמנו ד: ערפין ד: מיה: (ג) ונחמנו ד: ערפין ד: מיה: על זה תמלא בפירושי רש"י לקמן פ"ד: (ד) ונחמנו ד: ערפין ד: מיה: (ה) ונחמנו ד: ערפין ד: מיה: (ו) ונחמנו ד: ערפין ד: מיה: (ז) ונחמנו ד: ערפין ד: מיה: (ח) ונחמנו ד: ערפין ד: מיה: (ט) ונחמנו ד: ערפין ד: מיה: (י) ונחמנו ד: ערפין ד: מיה:

גליון הש"ס

גמ' אי קרן כתיב. ואי דבשדה אחר משלם מק שלם והקרא דוחלו את כספו בנהיר' ל"כ אימרת יתנו דרש"י לקמן פ"ד: דאין חזי זוק מלוק: רש"י ד"ה אידי ואידי וכו' ואי קשיא. וכן הקשה מוס' וק"ל הא בפשוטו מתא דוחלו לחמיה לא מני למוכסד דלא חייט ויענין אי אידי משן אי מרגל מש"ה כמינ לאורוי דמיירי משן. וכן כפא לאמרינן ס"ד אידי ואידי ארגל לא מני לכמונ ועבר לחוד דלא חייט ויענין במאי מיירי ליה מינע ושלח לאורוי דמיירי מרגל וכו': שם ד"ה נתחככה בו שנתגלגלה עליהן עינין לקמן פ"ד ע"כ בש"י ד"ה דדמיק: ת"ד"ה הא דלא כבליא קרנא וכו' דקרא איירי באבליא דבבליא קרנא. ע"י לקמן פ"ד ע"כ:

מוסף רש"י

בפרומביא. רסן (לקמן פ"ד) וכו'. ובגור. לקמ"ל (שם) בין לרב בין לשמואל היינו בור. דהא נמי מחילת עשייתן לוק. דהוא ליה לאשקוף אלמתיא דסופו לטולל ברוח מליה (לקמן פ"ד).

רבינו הנגאל

אמר מר ושלח זו הרגל (וכו') [וכן] הוא אומר משלחי רגל השור והחמור. ולולי האי קרא משלחי רגל השור האי ושלח וכו' בעריה במאי אוקמינא לה. אי קרן, כתיב כי יגה. אי שן, כתיב ובער בשדה אחר. ואוקמינא בגל כותבי' כאשר יבער הנהגל. פי' השן שגאל דומה (א) לאבן גלל. מהו דתימא הני תרי קריי ושלח ובער תרווייהו שן והא דאכל פרי לגמרי וקא מיכליא קרנא, והא דאפסדיהו לפי' דתייב ולא מיכליא קרנא. והשתא דאוקמינא ושלח זו הרגל, שן אי לא מיכליא קרנא מנלן דתייב. ופרקי' דומיא דרגל בו. אמרמר ובער זה השן בו. עניינא דרגל. וקאש' וליכותה דחמנא ושלח דמשמע תתי, משמע רגל דתי' משלחי רגל השור, ומשמע שן דתי' ושן בהמות אשלח בס, ולא בעי ובער. ופרקי' אי לא הוה כתי' ובער הוה אמרמר חד מינייהו. אי רגל דהויקה וזו הויקה כתיב. והתסרתה בוליכתה, שן דיש הנאה להויקה, אבל תרויהו לא. ואמרמי מכדי שקול הוא יבואו שניהם. פי' מכדי דין השן והרגל שוה, זה שיש הנאה להויקה וזו הויקה כתיב. באי אחד מכריע על חברו, כתיב וזו דרך אתה יכול לרבות אחת מהן ולמעט האחר, אי אפשר לך אלא לרבות את שניהן. והוה אמרמר אמינא לעולם אינו חייב אלא אם שולחיה הוא ואכלה, אבל אם הלכה מעצמה ואכלה בין שילחה בין הלכה מעצמה.

(א) ע"י מוס' דף כ: ד"ה כאשר יבער וכו'.

ארבעה אבות פרק ראשון בבא קמא

הגלל היינו שן שפעמים מגולה ופעמים מכוסה וכתיב ציה יבער. לישנא אחרינא גלל זה רעי שהשן מצערת למאכל ועשית גלל כמו גללי אדם וגללי בהמה: אידי ואידי. ושלח ובער תרווייהו אשן ושלח אמת לחיוביה היכא דלא כליא קרנא דמשמע גוון שאכלה ערובה וסופו לחזור וללמוח

אבל לא כתחלה ובער היינו היכא דמכליא קרנא דמשמע ובער שמצער לגמרי. ואי קשיא היכא מני למימר אידי ואידי אשן הא דמכליא קרנא והא דלא מכליא ליכתוב חד להיכא דלא מיכליא דליחייב וכ"ש היכא דכליא תריץ אי מהאי קרא הי"א האי אמי להיכא דמכליא אבל לא מכליא לא הלך איכא למימר ודאי אידי ואידי אשן אי לאו דכתב רחמנא משלחי רגל השור: מה רגל לא שנה בו. דהא לא כתיב ציה ובער: מה שן לא שנה בו. דהא לא כתיב ציה ושלח: או הא או הא או רגל משום דהויקה מנאי. אבל שן לא: או שן משום דיש הנאה להויקה. אבל רגל לא: מדי. שן ורגל שקולין שן שאין לו חמור מזה שהרי בשניהם יש כהן זה חמור: ויבאו שניהם. מושלח דהי מינייהו מפקס. דלא ילמי מינייה הא שניהן שוין: איצטריך. ליה ובער דאי מפקס מושלח הוה אמרנא הני מיניי היכא דשלחי איהו בכונה לרעות בשדה חצירו אבל אזלא ממיילא לא: קמ"ל. ובער וכיון דנפקא לן שן דממיילא מוצער אמאי רגל וילפה מיניה: נסתכפה כפול להנאפה. והפילתו או טינפה פירות להנאפה שנתגלגלה עליהן כדכך סוקים וחמורים דהיינו דומיא דשן שיש הנאה להויקה: ומאי שנה שן. מהנך דקא מוקמת מילתיה דרב פפא כמולדה דשן ורגל: כל הוה דרך הילוך שלח בכונה הוה מולדה דרגל וזיקון מנאי ואין כוונתו להזיק: ובער. שנדבק כלים בשערה וגררתן וצרתן: מאי שנה רגל. דמיחייב דהוה מנאי וכו': אז עשרה צור עמוק י' טפחים היינו אז דבכך דרכו להמית: וזה אז לנוקין. דאם נפל שור צבור תשעה ומת פטור בשל כותבי' כאשר יבער הנהגל. פי' השן שגאל דומה (א) לאבן גלל. מהו דתימא הני תרי קריי ושלח ובער תרווייהו שן והא דאכל פרי לגמרי וקא מיכליא קרנא, והא דאפסדיהו לפי' דתייב ולא מיכליא קרנא. והשתא דאוקמינא ושלח זו הרגל, שן אי לא מיכליא קרנא מנלן דתייב. ופרקי' דומיא דרגל בו. אמרמר ובער זה השן בו. עניינא דרגל. וקאש' וליכותה דחמנא ושלח דמשמע תתי, משמע רגל דתי' משלחי רגל השור, ומשמע שן דתי' ושן בהמות אשלח בס, ולא בעי ובער. ופרקי' אי לא הוה כתי' ובער הוה אמרמר חד מינייהו. אי רגל דהויקה וזו הויקה כתיב. והתסרתה בוליכתה, שן דיש הנאה להויקה, אבל תרויהו לא. ואמרמי מכדי שקול הוא יבואו שניהם. פי' מכדי דין השן והרגל שוה, זה שיש הנאה להויקה וזו הויקה כתיב. באי אחד מכריע על חברו, כתיב וזו דרך אתה יכול לרבות אחת מהן ולמעט האחר, אי אפשר לך אלא לרבות את שניהן. והוה אמרמר אמינא לעולם אינו חייב אלא אם שולחיה הוא ואכלה, אבל אם הלכה מעצמה ואכלה בין שילחה בין הלכה מעצמה.

צרות הרצים. ונתקלו צרן בני אדם והזיקו להם: דאפקרינאו. שהפקירן ונתנן צרות הרצים: צין לרב צין לשמואל. דפליגי צפרק המניח את היינו צור. דתרווייהו אמרו כל תקלה שהפקיר נפקא לן מצור דחייב כי היכי דצור חיוצא צרה"ר היא דהוי הפקר כדאמרין לקמן צ"י שור שנגח את הפרה (דף מט: ב.) שעל

הא דלא מבליא קרנא. פ"ה שחת שעתיד ללמוח אבל לא כתחלה וקשה והא מכליא קרנא שגם הבעלים הם יכולים לקצור אלא י"ל שטנפה פירות להנאפה מכל מקום קרי ליה לקמן לטניפת פירות להנאפה מולדה כיון דפשטיה דקרא איירי באבליא דמכליא קרנא: והא דמבליא קרנא. וא"מ ולכתוב רחמנא ושלח ולא צעי ובער ויש לומר דהוה אמרנא דוקא דשילח שלוחו כדלקמן: דומיא דרגל. וא"מ וינמא איכפא דהא דמקשינן לחומרנא הנ"מ באיסורא אבל בממונא לא ואומר ר"ת דמדה היא צמורה לא שנה באיסורא ול"ש בממונא: וישן בהמות אשלח בס. אע"ג דאמרין בעלמא ונפסי פירש האינון בהמות שיש להן ארס כנחש ונשכות ומנימות דהוה נשכיה שהיא מולדה דקרן מכל מקום איירי נמי בחיות רעות שדרסו ואכלו להנאמן כדמתרגמינן ושן בהמות ושן דמיה כלא ומיה ככלל בהמה:

איצטריך ס"ד אמרנא ה"מ היבא דשלח שלוחי. וא"מ תיקשי השתא הא דפרקי לעיל טעמא דכתב רחמנא כאשר יבער הגלל הא לאו הכי צמחי מוקמת והשתא ליכא לשנויי דלעיל וי"ל דה"ק צמחייתא דאלו לא נאמר ושלח הוה מפקינן מכאשר יבער הגלל ופי' האי גוונא איכא צריש איחיה נשך (צ"מ דף סא.)

א"מ בתיב ופ"ה בתיב. תימה דצ"י הפרה (לקמן דף כ: ושם) מן מה צור יש בו כדי להמית עשרה פ"י צקונט' דסתם צור יש בו י' א"כ י' כתיב ועוד קשה דהכא דריש מוהמת יהיה לו ועוד דצמחון פרקי סוף סוף זה אז למיתה וזה אז לנוקין ופי' הקונט' דנפל שמה שור משמע צין מת צין הוה א"כ כי דרשינן שור ולא אלס הוה ליה למעט נמי אדם מנוקין ע"כ נראה לפרש דסתם צור עמוק הרבה וצריכי צור והמת יהיה לו דאי לא כתיב צור הוה אמרנא כל דקטילי ואפילו אין צו כדי להמית ואי כתיב צור הוה אמרנא דוקא צור ולא שיה מערה דגזירת הכתוב הוה ולהכי איצטריך תרווייהו והכי פרקי לא ט' כתיב ולא י' כתיב צדדי' ומסיק סוף סוף זה אז למיתה וזה אז לנוקין פירוש כיון דצור י' לא כתיב צדדי' לא מפקי' מסכרל מוהמת יהיה לו דבעינן כדי להמית וקיס להו לרבנן דהיינו צור י' צור ט' נמי הוי סכרל דהוה אז לנוקין כיון דיש צו כדי להזיק ומכל מקום לא מנמעטין אדם מנוקין דקרא דונפל שמה שור לא איירי אלא צבור י' וצירושלמי דריש דהוה ליה למיכתב כי יפתח איש כי יכרה איש צור למה כתיב צור צור אלא חד צור למיתה וחד צור לנוקין ומכל מקום לא מנמעטין אדם

מנוקין דקרא דונפל לא מנמעט אלא אמאי דכתיב צקרא צדדי' דהיינו צור עשר ולא איתורלס: בין צרב בין צשמואל' היינו צור. וא"מ הא רב אית ליה לקמן (דף כ: ב.) צור שמייצמו תורה להבלי ולא למצטו וי"ל דהתם משום דקרקע עולם הויקה אבל הכא כצטא דידיה הוא: עסקי כרייה ופתיחה צא לו אף כל תקלה שהפקירה חייב

ומת חייב, פחות מ"י טפחים חייב בנוקין ולא במיתה. ותרווייהו אבות ניהו, זה אב למיתה וזה אב לנוקין. ותולדה דבור מאי ניהו, אבנו סכיננו ומשאו שהניחן ברישות הרבים. ואמרמי' היכי דמי אי דאפקרינאו בין לרב ובין לשמואל היינו בור כו'. חלוקת רב ושמואל בפ' המניח את הכה הלכה נשברה כו' כו'.

עין משפט נר מצווה

בא א (מ"י פ"ג מהל' מקי ממון) סגן עשין סו טו"ש ע"מ ס"י שאל ספיף א: כב ב מ"י שם פ"א הל' י' סגן שם טו"ש ע"מ שם: כג ג מ"י שם ופ"ב שם הל' ג סגן שם וטור ש"ע שם ס"י ספט ספיף י"ת: כד ד מ"י שם סגן שם טור ש"ע שם ס"י ספט ספיף א: כה ה מ"י שם פ"א הל' י' טור ש"ע שם ופי' ספט ספיף י"ת: כו ו מ"י פ"ב שם הלכה ג סגן עשין ס"ה טו"ש ע"מ ס"י מי ספיף י' ס"י מ"י פ"ג שם הל' ג סגן שם טו"ש ע"מ ס"י מ"א ספיף א: פ

תורה אור השלם

- 1. פי' יבער אשע פודה או כרם ושלח את בעירו ובער בשדה אחר מיטב פודה ומיטב פרמו ושלח: שמות כב ד' 2. לכן הנני מביא רעה אל בית ירבעם והכרתי לירבעם משתיץ בקיר ציפור וציבור בישראל ובערתי אחר בית ירבעם כאשר יבער ודקל עד המור: מלכים א ד י' 3. אשר יכרם ורעי על כל קמץ משלחי רגל השור והחמור: ישעיהו לב כ' 4. מיר רעב ולחמי רשף וקטם מירי וישן בהמות אשלח גם עם חמת וקלי עפר: דברים לב כד' 5. בעל הבור ושלם כסף ושיב לבקעלי ודמת ודיה לו: שמות כו לד'

רבינו הנגאל (המשך)

כיצא בו בחלת שחיתת קדישם מה הפרט מפורש דבר הטעון צפון וישנו בהטאות הפמיות. שחיתת וקבלה אין הולכה חוץ לה. איכא למימר הכי ואיכא למימר הכי דבר אחר נפשות להביא מנוול ומכוי שחין. והא אפיקתיה לנחן, הנן לא צריכי קרא מאי טעמי שקול הוא ויבאו כולן כי צאטרי למונול ומכוי שחין. ותולדה דשן כי שיש לבהמה הנאה בהויקה, כנון נתחככה כבולל להנאפה וטינפה פירות להנאפה. פי' אילולי שששתה צריכה היתה מצטערת לפיכך חייב מפני שנתנת דחיי' נמי בהא ואמרמי' תולדה דשן כשן. כי קאמר רב פפא בתולדה דרגל. תולדה דרגל כל דבר שהזיק מצוי ואין כוונתה להזיק, כנון הויקה בגופה דרך הילוכה או בשעתה דרך הילוכה. ודחיי' נמי להא ואמי' כי קאמי' אתולדה דבור, ידלפינן מן דמת יהיה לו וקיס ליהו לרבנן דיי' טפחים עבור מיתה ט' טפחים לא עבור מיתה. פי' בור הוא עמוק י' טפחים ונפל שמה שור

ומת חייב, פחות מ"י טפחים חייב בנוקין ולא במיתה. ותרווייהו אבות ניהו, זה אב למיתה וזה אב לנוקין. ותולדה דבור מאי ניהו, אבנו סכיננו ומשאו שהניחן ברישות הרבים. ואמרמי' היכי דמי אי דאפקרינאו בין לרב ובין לשמואל היינו בור כו'. חלוקת רב ושמואל בפ' המניח את הכה הלכה נשברה כו' כו'.

Structure of Bava Kamma 2b-3b

R. Shlomo Zuckier

<p>[דף ב עמוד א] /מתני'/. ארבעה אבות נזיקין: השור, והבור, והמבעה, וההבער... גמ'. מדקתני אבות - מכלל דאיכא תולדות, תולדותיהן כיוצא בהן או לאו כיוצא בהן? ... גבי שבת תנן: ... גבי טומאות תנן, ... [דף ב עמוד ב] הכא מאי? אמר רב פפא: יש מהן כיוצא בהן, ויש מהן לאו כיוצא בהן. ת"ר, ג' אבות נאמרו בשור: הקרן, והשן, והרגל. קרן מנלן?</p> <p>דת"ר: כי יגח - אין נגיחה אלא בקרן, שנאמר: ויעש לו צדקיה בן כנענה קרני ברזל ויאמר כה אמר ה' באלה תנגח את ארם וגו', ואומר: בכור שורו הדר לו וקרני ראם קרניו בהם עמים ינגח. מאי ואומר? וכי תימא, דברי תורה מדברי קבלה לא ילפינן, ת"ש: בכור שורו הדר לו. והאי מילף הוא? גילוי מילתא בעלמא הוא דנגיחה בקרן הוא! אלא, מהו דתימא כי פליג רחמנא בין תם למועד - ה"מ בתלושה, אבל במחוברת - אימא כולה מועדת היא, ת"ש: בכור שורו הדר לו וגו'.</p> <p>תולדה דקרן מאי היא? נגיפה, נשיכה, רביצה, ובעיטה.</p> <p>מאי שנא נגיחה דקרי לה אב? דכתיב כי יגח, נגיפה נמי כתיב כי יגוף! האי נגיפה - נגיחה היא, דתניא: פתח בנגיפה וסיים בנגיחה, לומר לך: זו היא נגיפה זו היא נגיחה. מאי שנא גבי אדם דכתיב כי יגח, ומאי שנא גבי בהמה דכתיב כי יגוף? אדם דאית ליה מזלא - כתיב כי יגח, בהמה דלית לה מזלא - כתיב כי יגוף, ומלתא אגב אורחיה קמ"ל, דמועד לאדם הוי מועד לבהמה, ומועד לבהמה לא הוי מועד לאדם. נשיכה - תולדה דשן היא! לא, שן יש הנאה להזיקה, הא אין הנאה להזיקה. רביצה ובעיטה - תולדה דרגל היא! לא, רגל הזיקה מצוי, הני אין הזיקן מצוי. אלא תולדותיהן לאו כיוצא בהן דאמר רב פפא, אהייא? אילימא אהני, מאי שנא קרן? דכוונתו להזיק וממונך ושמירתו עליך, הני נמי כוונתן להזיק וממונך ושמירתן עליך! אלא, תולדה דקרן כקרן, וכי קאמר רב פפא - אשן ורגל.</p> <p>שן ורגל היכא כתיבי? דתניא: ושלח - זה הרגל, וכן הוא אומר: משלחי רגל השור והחמור, ובער - זו השן, וכן הוא אומר: כאשר יבער [דף ג עמוד א] הגלל עד תומו. אמר מר: ושלח - זו הרגל, וכן הוא אומר: משלחי רגל השור והחמור. טעמא דכתב רחמנא משלחי רגל השור והחמור, הא לאו הכי במאי מוקמת לה? אי קרן, כתיב! אי שן, כתיב! איצטריך, סד"א אידי ואידי אשן, והא דמכליא קרנא, הא דלא מכליא קרנא, קמ"ל. והשתא דאוקימנא ארגל, שן דלא מכליא קרנא מנלן? דומיא דרגל, מה רגל - לא שנא מכליא קרנא, ולא שנא לא מכליא קרנא, אף שן - לא שנא מכליא קרנא, ולא שנא לא מכליא קרנא. אמר מר: ובער זו השן, וכן הוא אומר: כאשר יבער הגלל עד תומו. טעמא דכתב רחמנא כאשר יבער הגלל עד תומו, הא לאו הכי במאי אוקימנא לה? אי קרן, כתיב! אי רגל, כתיב! איצטריך, סד"א אידי ואידי ארגל, הא דאזיל ממילא, הא דשלח שלוחי, קמ"ל.</p>	<p>Background Information</p> <p>Which are Keyotzei?</p> <p>Keren Source of Keren</p> <p>Tolados of Keren</p> <p>Rejection of Keren</p> <p>Shen and Regel Source of Shen/Regel</p>
--	---

<p>והשתא דאוקי אשן, רגל דאזלה ממילא מנלן? דומיא דשן, מה שן - לא שנא שלחה שלוחי, ל"ש דאזל ממילא, אף רגל - לא שנא שלחה שלוחי, לא שנא אזלה ממילא. ולכתוב רחמנא ושילח ולא בעי וביער, דמשמע רגל ומשמע שן, משמע רגל, דכתיב: משלחי רגל השור והחמור, ומשמע שן, דכתיב: ושן בהמות אשלח בם! אי לאו קרא יתירה, ה"א או הא או הא, או רגל דהזיקו מצוי, או שן דיש הנאה להזיקו. מכדי שקולין הן, ויבאו שניהם, דהי מנייהו מפקת! אצטריך, סד"א הני מילי היכי דשלח שלוחי, אבל אזלא ממילא לא, קמ"ל.</p>	
<p><u>תולדה דשן מאי היא?</u> נתחככה בכותל להנאתה, וטינפה פירות להנאתה.</p>	<p>Tolada of Shen</p>
<p><u>מאי שנא שן?</u> דיש הנאה להזיקו וממונך ושמירתו עליך, הני נמי יש הנאה להזיקן וממונך ושמירתן עליך! אלא, <u>תולדה דשן כשן</u>, וכי קאמר רב פפא - אתולדה דרגל.</p>	<p>Rejection of Shen</p>
<p><u>תולדה דרגל מאי היא?</u> הזיקה בגופה דרך הילוכה, בשערה דרך הילוכה, בשליף שעליה, בפרומביא שבפיה, בזוג שבצוארה.</p>	<p>Tolada of Regal</p>
<p><u>מאי שנא רגל?</u> דהזיקו מצוי וממונך ושמירתו עליך, הני נמי הזיקן מצוי וממונך ושמירתן עליך! אלא, <u>תולדה דרגל כרגל</u>, וכי קאמר רב פפא - אתולדה דבור.</p>	<p>Rejection of Regal</p>
<p><u>תולדה דבור מאי ניהו?</u> אילימא אב - י', ותולדה - ט',</p>	<p>Bor Tolada of Bor</p>
<p>לא ט' כתיבי ולא י' כתיבי! הא לא קשיא, והמת יהיה לו אמר רחמנא, וקים להו לרבנן: י' עבדן מיתה, ט' - נזיקין עבדי, מיתה לא עבדי. סוף סוף זה אב למיתה וזה אב לנזקין!</p>	
<p>אלא, <u>אאבנו סכיננו ומשאו שהניחן ברשות הרבים והזיקו</u>. היכי דמי? אי דאפקרינהו, בין לרב ובין לשמואל היינו בור! [דף ג עמוד ב] ואי דלא אפקרינהו, אי לשמואל, דאמר כולם מבורו למדנו, היינו בור! ואי לרב, דאמר כולם משורו למדנו, היינו שור! מאי שנא בור? שכן תחלת עשייתו לנזק וממונך ושמירתו עליך, הני נמי תחלת עשייתן לנזק וממונך ושמירתן עליך!</p>	
<p>אלא, <u>תולדה דבור כבור</u>, וכי קאמר רב פפא - אתולדה דמבעה. <u>{תולדה דמבעה} מאי ניהו?</u></p>	<p>Rejection of Bor Tolada of Mav'eh</p>
<p>אי לשמואל, דאמר מבעה זו שן, הא אוקימנא תולדה דשן כשן! אי לרב, דאמר מבעה זה אדם, מאי אבות ומאי תולדות אית ביה?</p>	
<p>וכי תימא, אב - ניעור, <u>תולדה - ישן</u>, והתנן: אדם מועד לעולם, בין ער בין ישן! אלא, <u>אכחו וניעו</u>. היכי דמי? אי בהדי דאזלי קמזקי, כחו הוה! אי בתר דנייח, בין לרב בין לשמואל היינו בור!</p>	
<p>אלא, <u>תולדה דמבעה כמבעה</u>, וכי קאמר רב פפא - אתולדה דאש. <u>תולדה דאש מאי ניהו?</u></p>	<p>Rejection of Mav'eh Toladah of Esh</p>
<p>אילימא אבנו סכיננו ומשאו שהניחן בראש גגו ונפלו ברוח מצויה והזיקו, היכי דמי? אי בהדי דאזלו קא מזקי, היינו אש! מ"ש אש? דכח אחר מעורב בהן וממונך ושמירתו עליך, הני נמי כח אחר מעורב בהן וממונך ושמירתן עליך!</p>	
<p>אלא, <u>תולדה דאש כאש</u>, וכי קאמר רב פפא - אתולדה דרגל.</p>	<p>Rejection of Esh</p>
<p>רגל? הא אוקימנא תולדה דרגל כרגל! <u>בחצי נזק צדורות</u>, דהלכתא גמירי לה.</p>	<p>Regel – Conclusion</p>
<p>ואמאי קרי לה תולדה דרגל? לשלם מן העלייה. והא מבעיא בעי רבא! דבעי רבא: חצי נזק צדורות, מגופו משלם או מן העלייה משלם! לרבא מבעיא ליה, לרב פפא פשיטא ליה. לרבא דמבעיא ליה, אמאי קרי לה תולדה דרגל? לפוטרה ברה"ר.</p>	<p>Tzeroros as Tolada</p>